

Jiří VI. z Liechtensteinu – poslední rytíř

Mramorový náhrobek Jiřího VI. z Liechtensteinu v kostele sv. Michala v centru Vídně připomíná životní osudy jednoho z významných obránců města v době jeho obležení Turky roku 1529 a velitele dělostřelectva. Císař Maxmilián I. ho nazval „posledním rytířem“.

PAVEL JUŘÍK

Jiří VI. z Liechtensteinu (1480-6. 8. 1548) byl synem zakladatele steyreggské větve Liechtensteinů Jindřicha VII. (1483) zvaného *Kulhavý*. Ten byl rakouským tajným radou a moravským hejtmanem, pánem na Feldsbergu (Valtice). S Agnes von Starhemberg měl tři syny a jednu dceru. Jejich prvorozeným synem byl právě Jiří VI., který podle rodové dohody z roku 1504 získal panství Steyregg a založil stejnojmennou rodovou větev. Jeho strýc Kryštof III. založil větev mikulovskou a strýc Jiří V. valtickou (současně byl seniorem tedy hlavou celého rodu).

Původní erb Liechtensteinů do 17. století

Vojenská a politická kariéra

Mladý Jiří VI. vstoupil do armády a zúčastnil se několika vojenských tažení, např. roku 1509 proti Benátkám, v hodnosti kapitána, později jako hlavní polní kapitán a plukovník. V roce 1502 byl jmenován „*velmistrem dělostřelectva*“ (něm. *Artilleriemeister*), jehož význam značně vzrostl - o 240 let později se v podobné roli „*otce artilérie*“ proslaví kníže Josef Václav z Liechtensteinu. Jiří VI. patřil k blízkým důvěrníkům císaře Maxmiliána I. (1459-1519), který ho nazval „*posledním rytířem*“.

Když Maxmilián I. v roce 1519 zemřel, Jiří VI. se stáhl z politiky a o rok později zdědil seniorát valtické větve. Když roku 1529 přitáhlo turecké vojsko k Vídni a poprvé v historii ji oblehlo, patřil Jiří VI. k vojenským velitelům obleženého hlavního města habsburské říše. Došlo k tomu tři roky po porážce spojeneckých vojsk v bitvě u Moháče, kdy zahynul i český král Ludvík (29. srpna 1526).

Turecké vojsko přitáhlo k Vídni 27. září s asi 120-150.000 vojáků a 400 děly. Proti nim mohl Ludvíkův nástupce uherský král a rakouský arcivévoda a od roku 1530 císař Ferdinand I. (1503-1564), manžel královny Anny Jagellonské (sestry zahynulého krále Ludvíka Jagellonského), postavit jen zlomek sil. Nabídl proto sultánovi obrovské výpalné 100.000 zlatých, pokud odtáhne zpět do Uher.

Sultán Sulejman II. „*Nádherný*“ (1494-1566) ale věřil, že křesťany porazí a nabídku odmítl. Vídeň se i s asi desetkrát menšími silami dovedně bránila, především díky zkušenostem vrchního velitele obránců hraběte Mikuláše ze Salmu (většinu tvořili najatí profesionální žoldnéři). Ten se ujal nelehkého úkolu, ubránit město se slabými a navíc i poškozenými hradbami. Dal proto příkaz je opravit a vybudovat další bašty. Do Vídně byly sváženy dostupné zásoby, muži nesměli město opustit.

Turci nezaútočili hned, ale plenili okolí města a snažili se brutalitou nahnat strach obráncům města a donutit je ke kapitulaci za příslib mírnějšího zacházení. Dlouhou cestou z Uher byla část jejich vojska vyčerpaná a nemocná. Teprve 10. října provedli generální útok, který byl odražen, stejně jako další. Přestože Turci provedli několik průniků do města podkopáním hradeb (obránci způsobili útočnickům značné ztráty zničením řady tunelů výbušninami) nebo zničením hradeb dělostřelbou, obránci je v boji muže proti muži odrazili. Nakonec Turci odtáhli s nepořízenou, a to i díky velmi chladnému počasí, na které nebyli zvyklí, a které způsobilo vzrůst nemocných.

Císař Maxmilián I., jeho vnuk císař Ferdinand I. a sultán Sulejman II. zvaný „*Nádherný*“

Dobová kresba znázorňující první obležení Vídně tureckým vojskem roku 1529

Rodinný život „posledního rytíře“

Jiří VI. se roku 1518 oženil s **Magdalenou von Polheim (1497- po 1522)**, která mu porodila čtyři dcery: Annu, Zuzanu, Benignu a Martu. Otec Annu provdal za Jana VI. hlavu mikulovské větve a Zuzanu za Jiřího Hartmanna I., nejstaršího člena valtické větve Liechtensteinů, aby majetek zůstal zachován v rodu Liechtensteinů (oba zeťové byli pro nevěsty bratřanci druhého stupně).

Protože Jiří VI. neměl mužského dědice a byl nemocný, v roce 1543 svůj majetek převedl na zetě Jana VI. z Liechtensteina-Mikulova (1500-1552). Protože ani ten nakonec neměl syna, který by se stal dědicem, dolnorakouské panství Steyregg později připadlo Hartmannovi II. z valtické seniorátní linie.

Jiří VI. z Liechtensteinu zemřel 6. srpna 1548 a byl pohřben v kostele sv. Michala ve Vídni. Ten stojí naproti vídeňského Hofburgu, uvnitř vpravo naproti hlavnímu oltáři nalezneme nádherný epitaf Jiřího VI. z hnědého mramoru. Znázorňuje ho v životní velikosti jako velitele vojska, v plné zbroji se zvednutým hledím přilbice, mečem v pravici a rozvinutým praporem v levici. – Je to věčná památka na nezapomenutelného „posledního rytíře“.

Epitaf Jiřího VI. z Liechtensteinu v kostele sv. Michala ve Vídni